

عنوان مقاله:

تحلیل آثار تاب آوری بر سرزندگی خانوارهای روستایی در شرایط خشکسالی در شهرستان دیواندره

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی فضایی (جغرافیا)، دوره 8، شماره 3 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

مسلم سواری - استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاتانی، ایران

بهمن خسروی پور - استاد گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاتانی، ایران

خلاصه مقاله:

خانوارهای روستایی به دلیل وابستگی معیشت آنان به بخش کشاورزی بیش از سایر قشرهای جامعه از خشکسالی ها آسیب دیده اند. تعداد زیادی از آنان به دلیل نبود تاب آوری مناسب از بخش کشاورزی خارج شده اند و سرزندگی و نشاط خود را از دست داده اند. هدف کلی این پژوهش، تحلیل آثار تاب آوری بر سرزندگی خانوارهای روستایی در شرایط خشکسالی است. این پژوهش از نظر ماهیت، هدف و گردآوری داده ها به ترتیب کمی، کاربردی و جزو پژوهش های توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل سرپرستان خانوارهای روستایی کشاورزان کوچک مقیاس در روستاهای شهرستان دیواندره است ($N=10099$). با استفاده از فرمول نمونه گیری کوکران، حجم نمونه ۱۶۴ نفر به دست آمد که برای افزایش اعتبار یافته ها، تعداد ۱۹۵ پرسش نامه بین اعضای جامعه آماری توزیع و در نهایت ۱۸۰ پرسش نامه تکمیل و بازگردانده شد. روش نمونه گیری، تصادفی طبقه ای (بخش های مختلف، طبقه در نظر گرفته شد) با انتساب متناسب است. ابزار اصلی پژوهش، پرسش نامه است که روایی آن را تعدادی از متخصصان و روایی سازه و پایایی آن را ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی تایید کرده اند ($\alpha>0.7$). تجزیه و تحلیل داده ها با بهره گیری از نرم افزار SPSS و Lisrel ۸.۵۴ انجام شد. نتایج نشان داد خانوارهای مطالعه شده از نظر سرزندگی و تاب آوری وضعیت مناسبی ندارند؛ همچنین نتایج تحلیل همبستگی نشان داد بین تمامی ابعاد تاب آوری (آمدگی، واکنش، بازتوانی و بازسازی و پیشگیری) خانوارهای مطالعه شده و سرزندگی آنان رابطه ای مثبت و معنا دار وجود دارد؛ علاوه بر این نتایج مدل سازی معادلات ساختاری پژوهش نشان داد ابعاد تاب آوری با ضریب تبیین ۶۹ درصد ($\gamma=0.83$, $t=7.44$)، اثر مثبت و معنا داری بر سرزندگی خانوارهای مدنظر دارد. با توجه به اینکه بیشتر پژوهش های انجام شده در زمینه سرزندگی در جوامع صنعتی و شهری انجام شده و تاکنون پژوهشی در زمینه سرزندگی جوامع روستایی در شرایط خشکسالی انجام نشده است، بنابراین جنبه ای نوآورانه برای پژوهش حاضر محسوب می شود.

کلمات کلیدی:

سرزندگی، تاب آوری، نشاط اجتماعی، خشکسالی، سازگاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1209691>

